

Sygn. akt I Ns 36/17

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2017 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR Maria Kruźlak

Protokolant Maja Foremny

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 września 2017 roku w Ś.

sprawy z wniosku Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości przy ulicy (...) w Ś.

przy udziale Gminy M. Ś.

o stwierdzenie nabycia spadku po S. M. (1)

I. stwierdza, że spadek po S. M. (1)

zmarłej dnia 21 października 2016 roku w W.

ostatnio stale zamieszkałej w Ś.

na podstawie ustawy nabyła

Gmina M. Ś. z dobrodziejstwem inwentarza;

II. zasądza od uczestniczki Gminy M. Ś. na rzecz wnioskodawczyni Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości przy ulicy (...) w Ś. kwotę 960,67 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I Ns 36/17

UZASADNIENIE

W piśmie z dnia 14 grudnia 2016 roku Wspólnota Mieszkaniowa przy ulicy (...) w Ś. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej w dniu 21 października 2006 roku S. M. (1) przez gminę Ś.. W uzasadnieniu wnioskodawczyni wskazała, że zmarła była właścicielką lokalu mieszkalnego przy ulicy (...) i co za tym idzie członkiem wspólnoty mieszkaniowej. S. M. (1) opłacała zaliczki na koszty zarządu i opłat oraz fundusz remontowy, które po jej śmierci nie są regulowane, co doprowadziło do powstania długu w wysokości 537,63 zł na dzień 5 grudnia 2016 roku. Stwierdzenie nabycia spadku jest potrzebne Wspólnocie, by mogła domagać się zapłaty tych należności od następcy prawnego zmarłej.

Uczestnik Gmina M. Ś. nie ustosunkował się do wniosku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

S. M. (2) z domu D., córka P. i M., urodzona w dniu (...) w B. zmarła w dniu 21 października 2016 roku w Ś.. Zmarła była wdową.

Dowód: odpis skrócony aktu zgonu (k. 6)

Spadkodawczyni była właścicielką lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w Ś. przy ulicy (...) pod numerem 3/5, dla którego Sąd Rejonowy w Świdnicy w V Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr

(...). Wspólnota Mieszkaniowa przy ulicy (...) w Ś. ma zawartą umowę o administrowanie z przedsiębiorstwem (...) Zarząd i (...) w Ś., ul. (...). Z umowy tej wynika, że właściciele lokali uczestniczą w kosztach zarządu związanych z utrzymaniem nieruchomości wspólnej oraz ponoszą wydatki związane z użytkowaniem ich lokali, a kwoty na pokrycie tych kosztów uiszczają na konto wspólnoty mieszkaniowej. Na dzień 5 grudnia 2016 roku niepokryta należność z tego tytułu wynosiła 537,63 zł.

Dowody:

- wydruk z działu I i II księgi wieczystej (k. 7-8)
- zestawienie należności (k. 9)
- umowa sprzedaży lokalu i ustanowienia użytkowania wieczystego (k. 31- 33)
- umowa o administrowanie (k. 10-11)

Spadkodawczyni nie pozostawiła rodziny, która z nią zamieszkiwała i która ewentualnie mogłaby dziedziczyć po niej z mocy ustawy.

Dowód: teczka dowodu osobistego (k. 47)

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został w całości ustalony na podstawie dowodów z dokumentów, w tym z dokumentów urzędowych. Ich prawdziwość oraz prawdziwość zawartych w nich oświadczeń nie była kwestionowana przez uczestników postępowania i nie budziła wątpliwości Sądu, toteż posłużyły one za podstawę ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje .

W niniejszej sprawie wnioszek o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej S. M. (1) złożyła Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. (...) w Ś.. W świetle artykułu 6 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 roku o własności lokali, stanowiącego iż ogół właścicieli, których lokale wchodzi w skład określonej nieruchomości, tworzy wspólnotę mieszkaniową. Wspólnota mieszkaniowa może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozwana, zdolność procesowa tego podmiotu nie budzi wątpliwości. Wspólnota posiadała również odpowiednią legitymację do wszczęcia postępowania. Zgodnie z art. 506 kpc sąd wszczyna postępowanie nieprocesowe na wniosek; w wypadkach wskazanych w ustawie sąd może wszcząć postępowanie także z urzędu. W przypadku spraw istotny jest art. 1025 § 1 kc, w myśl którego sąd na wniosek osoby mającej w tym interes stwierdza nabycie spadku przez spadkobiercę. Należało zatem rozważyć, czy wnioskodawczyni miała interes w stwierdzeniu nabycia przez spadkobierców spadku po S. M. (1). Wynik sprawy o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej członkini wspólnoty mieszkaniowej niewątpliwie dotyczy praw tej wspólnoty, gdyż posiadała ona wobec całej wspólnoty pewne obowiązki, w tym obowiązek wpłat zaliczek na utrzymanie nieruchomości wspólnej oraz samego lokalu zmarłej. Ponieważ po śmierci spadkodawczyni jej należności względem Wspólnoty nie były spłacane, w interesie wspólnoty było ustalenie spadkobiercy po zmarłej, co pozwoliłoby na egzekucję tych należności. Tym samym stwierdzić należy, że Wspólnota posiadała interes prawny w rozumieniu art. 1025 § 1 kc i przysługiwało jej prawo do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania.

Zgodnie z art. 922 § 1 kc, prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi niniejszej. Przejście to – spadkobranie – stanowi przykład sukcesji generalnej, a więc obejmującej co do zasady ogół praw i obowiązków majątkowych zmarłego. W myśl art. 924 i 925 kc, spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy, a spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku. Do powołania do spadku dojść może dwójnasób – z ustawy lub z testamentu. Pierwszeństwo ma przy tym dziedziczenie testamentowe, zgodnie bowiem z art. 926 § 2 kc, dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Wyróżnić można trzy sytuacje, w których następuje dziedziczenie ustawowe co do całości spadku – po pierwsze, gdy spadkodawca nie sporządził w ogóle testamentu; po drugie – gdy sporządził testament, który jednak nie w swojej treści nie zawiera powołania spadkobiercy i ogranicza się do innych rozrządzeń (np. testament negatywny, wyłączający spadkobiercę

ustawowego od dziedziczenia – o jego dopuszczalności przesądził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 10 kwietnia 1975 roku, sygn. akt III CZP 14/75); wreszcie wtedy, gdy spadkodawca sporządził testament, który okazał się bezskuteczny albo nieważny. W rozpatrywanej sprawie doszło do pierwszej z tych sytuacji, mianowicie ustalono, iż spadkodawczyni nie pozostawiła testamentu. W tej sytuacji zastosowanie mają przepisy kodeksu cywilnego określające porządek dziedziczenia ustawowego, zawarte w art. 931 – 935 kc. Wskazują one grupy spadkobierców ustawowych, które kolejno dochodzą do dziedziczenia po spadkodawcy, przy czym spadkobiercy z kolejnej grupy dochodzą do dziedziczenia w braku spadkobierców z grupy poprzedzającej.

W niniejszej sprawie ustalono, że zmarła nie pozostawiła żadnej osoby mogącej dziedziczyć po niej z mocy ustawy – małżonka, zstępnych, rodziców, rodzeństwa, zstępnych rodzeństwa, dziadków, zstępnych dziadków ani pasierbów, których żadne z rodziców nie dożyło chwili otwarcia spadku. W takiej sytuacji zastosowanie ma art. 935, stanowiący iż w braku małżonka spadkodawcy, jego krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. Jeżeli ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Rzeczypospolitej Polskiej nie da się ustalić albo ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się za granicą, spadek przypada Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu. Ostatnim miejscem zamieszkania spadkodawczyni była Ś., zatem Gmina M. Ś. odziedziczyła spadek po zmarłej. Gmina, zgodnie z art. 1023 § 1 kc jest spadkobiercą koniecznym – nie może odrzucić spadku. Przyjęcie przez nią spadku następuje zawsze z dobrodziejstwem inwentarza (art. 1023 § 2 kc).

Postępowanie w sprawie stwierdzenia nabycia spadku prowadzone było w myśl przepisów 669 – (...) kpc, dotyczących stwierdzenia nabycia spadku. Ze względu na specyfikę spraw spadkowych i potrzeby ochrony interesu publicznego, sąd z urzędu badał, kto jest spadkobiercą po zmarłej S. M. (1) (art. 670 kpc). Wnioskodawca nie wiedział o istnieniu żadnych krewnych zmarłej ani Sąd nie posiadał takiej wiedzy z urzędu. Z przepisu art. 672 kpc wynika obowiązek poszukiwania spadkobierców przez ogłoszenie, jeżeli zapewnienie nie było złożone albo jeżeli zapewnienie lub inne dowody nie będą uznane przez sąd za wystarczające. Przepis art. 674 § 1 kpc nakazuje umieścić ogłoszenie w piśmie poczytnym na całym obszarze Państwa i podać je publicznie do wiadomości w ostatnim miejscu zwykłego pobytu spadkodawcy na tym obszarze, w sposób w miejscu tym przyjęty i stosownie do tego ogłoszenie o toczącym się postępowaniu zostało zamieszczone w Dzienniku Gazecie Prawnej (wydanie z dnia 15 maja 2017 roku, nr 92, str. e8 – ogłoszenia sądowe), a także na tablicach ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta w Świdnicy i gmachu Sądu Rejonowego w Świdnicy. Działania te nie doprowadziły do zgłoszenia nabycia spadku przez żadnych spadkobierców, sąd wydał zatem postanowienie stwierdzające nabycie spadku przez spadkobiercę, którego prawa zostały ustalone, opierając się przy tym na dyspozycji art. 676 kpc.

Spadkobiercą po S. M. (1) jest gmina jej ostatniego miejsca zamieszkania, a więc Gmina M. Ś.. W konsekwencji zatem – na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i procesowego – doszło do stwierdzenia nabycia przez gminę całości spadku po zmarłej.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 2 kc. Stanowi on, że jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. Niewątpliwie w niniejszej sprawie zaszły okoliczności uzasadniające zastosowanie tego przepisu. Wskutek postępowania spadek po zmarłej – w skład którego wchodzi własność nieruchomości lokalowej, a więc prawo o dużej wartości materialnej – przypadł w całości i z dobrodziejstwem inwentarza gminie. Niesłuszne byłoby w tej sytuacji obciążanie kosztami wnioskodawczyni, która nie jest spadkobiercą. Na koszty składały się opłata od wniosku w wysokości 50 zł, wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 120 zł (§ 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych), opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz koszt publikacji ogłoszenia w wysokości 773,67 zł.